

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 876

van **CATHY COUDYSER**

datum: 22 juni 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Marien ruimtelijk plan (MRP) 2026-2034 - Inbreng Vlaanderen

In en op het Belgische deel van de Noordzee vinden op een vrij beperkte ruimte een brede waaier aan activiteiten plaats, zoals visserij, aquacultuur, pleziervaart, zandwinning, scheepvaart, windparken enzovoort. Om die verschillende activiteiten te combineren, zijn duidelijke afspraken nodig tussen de verschillende gebruikers die in een marien ruimtelijk plan worden gegoten. De opmaak van dat afsprakenkader behoort tot de verantwoordelijkheid van de dienst Marien Milieu van de Federale Overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Federaal minister Vincent Van Quickenborne heeft onlangs beslist om het herzieningsproces voor de opmaak van een nieuw marien ruimtelijk plan voor de periode 2026-2034 al dit jaar op te starten, vroeger dus dan initieel gepland. Op die manier wil de minister ervoor zorgen dat een plan tot stand komt dat én wetenschappelijk onderbouwd is én steunt op een brede consultatie van alle partijen. De minister heeft verduidelijkt dat het zijn intentie is om nog deze legislatuur een doordacht ontwerp marien ruimtelijk plan voor te leggen hoewel het finale koninklijk besluit pas in de volgende legislatuur zal kunnen worden aangenomen.

In haar antwoord op mijn vraag om uitleg nr. 2119 van 19 april verduidelijkte de minister dat het MRP de visserijbelangen en de visserijaandachtspunten afdoende moet integreren binnen de vele doelstellingen waarop het MRP een antwoord moet bieden. De minister gaf aan er voorstander van te zijn om het complexe traject tijdig te starten zodat het stelselmatig uitgewerkt kan worden tot een stabiel en duidelijk framework voor het komende decennium. Tot slot stelde de minister dat zij haar bezorgdheden daarover zou overmaken aan minister Van Quickenborne.

Op 19 april jl. vond het startevent van het herzieningsproces plaats. Tijdens dat event werd onderstaande tijdlijn voorgesteld:

Voorontwerp: april - augustus 2023 (stakeholderconsultaties);

Ontwerp MRP: september 2023 - januari 2024 (raadgevende commissie en aanpassing voorontwerp);

Ontwerp KB: februari 2024 - 2024 (publieksconsultatie, advies gewestregeringen, overleg met buurlanden)

Aanname KB: timing niet nader bepaald (goedkeuring door ministerraad, advies RvS, aanpassing ontwerp KB),

Inwerkingtreding: 20 maart 2026.

Stakeholders kregen tot 19 juni jl. de tijd om voorstellen voor herziening (zowel ruimtelijk als algemeen) in te dienen bij dienst Marien Milieu van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

1. Werden er door de eigen diensten (Departement Landbouw en Visserij) van de minister voorstellen en/of ideeën voor herziening ingediend? Zo ja, kan de minister bijkomende toelichting verschaffen bij elk van de voorstellen/ideeën?
2. Heeft de minister of haar administratie zicht op de input die vanuit de diverse spelers uit het Vlaamse middenveld (door actoren zoals o.m. de Rederscentrale, de Blauwe Cluster, e.a.) is bezorgd aan de FOD in het kader van het herzieningstraject? Kan de minister de grote lijnen van de voorstellen die per Vlaamse stakeholder zijn neergelegd, uiteenzetten?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 876 van 22 juni 2023

van **CATHY COUDYSER**

1. Het Departement Landbouw en Visserij heeft bij de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu een aantal adviezen en suggesties omtrent visserij en aquacultuur voor het toekomstig marien ruimtelijk plan, ingediend.

Hierbij werd door het Departement Landbouw en Visserij benadrukt dat de Belgische vissersvloot een historische gebruiker is van de zee en nog altijd een belangrijk deel uitmaakt van de economische activiteiten op ons Belgisch deel van de Noordzee. Deze primaire sector is een essentiële schakel om de verwerkende keten aan land van visproducten te voorzien en zorgt voor aquatische voeding voor de Belgische en Europese consument. Het Marien Ruimtelijk Plan (MRP) moet het behoud van deze activiteit garanderen, zowel op economisch en sociaal vlak. Het nastreven van een goede mariene milieutoestand en de instandhoudingsdoelstellingen draagt volgens het departement bij aan voormelde belangen.

Verder wees het departement erop dat er in het huidig marien ruimtelijk plan voor het Belgisch zeegebied geen exclusieve rechten aan de zeevisserij toegekend werden. Visserij wordt op die manier vaak als nevenactiviteit gezien. In de praktijk is de sterke toename van ingenomen ruimte in de Noordzee totaal incompatibel met de traditionele gebruiksvormen van de open ruimte, waaronder de zeevisserij. Als activiteit is visserij inherent afhankelijk van de toegang tot de mariene zones, waardoor de impact het marienruimtelijk plan dus heel groot is. Indien de marieneruimtelijke ontwikkeling stelselmatig de volledige sluiting van bepaalde visserijgebieden blijft vooropstellen, zal dit uiteindelijk leiden tot een direct afbouwend effect op de reeds kleine Belgische visserijsector en de verdere keten. Het departement heeft dan ook gevraagd om in het toekomstig voorstel specifieke visserijgebieden te vrijwaren, naast mitigerende maatregelen en maximaal meervoudig ruimtegebruik in zones waar visserij niet als centrale activiteit is aangeduid.

De belangrijkste zone voor visserij in het Belgisch deel van de Noordzee is van de kust tot 12 nautische mijl (nm) zeewaarts, de 12-mijlszone. Als de verdere plannen tot bodembescherming via visserijmaatregelen eenmaal zijn aangenomen, zullen die belangrijke visgronden binnen de 12-mijlszone ontoegankelijk maken voor de (garnaal-)visserij aan de westkust. Dat maakt de nog toegankelijke ruimte des te belangrijker. Het Departement Landbouw en Visserij heeft dan ook gepleit om de 12-mijlszone zoveel mogelijk te vrijwaren en verdere (semi)-permanente obstructies te vermijden in de 6-mijlszone. Deze kustzone is voor kustvissers van primordiaal belang. Ze voeren relatief korte visreizen uit, opereren vanuit Belgische havens en kunnen niet uitwijken naar andere zeegebieden. Bij het behoud en de ondersteuning van hun activiteiten zijn ook socio-economische argumenten belangrijk, waarbij ook aspecten gelinkt aan het kusttoerisme vermeld moeten worden. Het voorbehouden van de 6-mijlszone voor visserij is dus uiterst belangrijk om het voortbestaan van deze sector te kunnen garanderen. Ook vanuit natuuroogpunt en het welzijn van onze kust en Noordzee, is de 12-mijlszone aangeduid als meest waardevolle biotische zone, die dienst doet als paai- en kweekgebied voor heel wat (commerciële) soorten. Ook deze belangrijke functies van de kustzone moeten gevrijwaard blijven. Met de nodige ruimte kan de

visserij zich duurzaam ontwikkelen. Dit houdt ook een erkenning in van de al genomen inspanningen in de transitie naar duurzamere visserijmethoden.

Verder heeft het Departement Landbouw en Visserij benadrukt dat volgende punten eveneens belangrijk zijn voor de visserij:

- ♣ het behoud van het Visserij-EffectenRapport (VER), wat aan te raden is voor alle activiteiten binnen de (minimale) 6-mijlszone. Het Departement Landbouw en Visserij is verder ook voorstander om de toepassing van het VER uit te breiden naar de 12-mijlszone, gelet op de mogelijke impact op de leefbaarheid van de Belgische visserijsector;
- ♣ kennisopbouw: In het huidige marien ruimtelijk plan is er geen aandacht voor de kennisopbouw, de verdere duurzame ontwikkeling en monitoring van de impact van de visserij op lange termijn en dit als onderdeel van de geïntegreerde blauwe economie van de toekomst. Als alternatief voor de permanente sluiting vraagt het Departement Landbouw en Visserij tijdelijke maatregelen waarbij er aan de gewenste kennisopbouw kan worden gedaan over de interactie van de visserijsector met de zeebodem en het volledig marien milieu, waarna deze maatregel kan worden geëvalueerd en op maat kan worden bijgestuurd. Het departement heeft gevraagd zone(s) slechts tijdelijk te sluiten voor visserij in afwachting van de kennis die nog moet worden opgebouwd en de alternatieven op permanente maatregelen die moeten worden onderzocht;
- ♣ behoud van de mogelijkheden voor doorvaart van vissersschepen binnen zones met beperkende maatregelen voor visserij;
- ♣ het belang om rekening te houden met het effect van ruimtebeslag op de vaarroutes van de commerciële zeevisserij, wat ruimer gaat dan het effect op de vangstmogelijkheden;
- ♣ het belang om maximaal in te zetten op meervoudig ruimtegebruik, niet enkel voor visserijactiviteiten maar ook voor andere activiteiten. Hierdoor kan de beschikbare 'niet-toegewezen' ruimte toegankelijk blijven;
- ♣ het belang van gebieden om aan (geïntegreerde vormen van) duurzame maricultuur te doen, rekening houdend met o.a. de belangrijkste ecologische, biologische, technologische en economische parameters, en om een significant negatieve impact op de (kust)visserij te vermijden en de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik maximaal te benutten;
- ♣ het belang om (semi-)permanente constructies in marien beschermde gebieden te vermijden, gezien hun potentieel negatieve impact op het marien ecosysteem.

Verder heeft het Departement Landbouw en Visserij nog vermeld dat het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) recent een onderzoek gestart heeft om kerngebieden voor visserij te karteren. De dynamische aard van visserij maakt het identificeren van kerngebieden echter moeilijk en verder onderzoek is nodig om deze belangrijke gebieden voor visserij aan te duiden. Om visserij de ruimte en tijd te geven voor verdere ontwikkelingen en een duurzame voedselproductie te garanderen is het Departement Landbouw en Visserij van mening dat bovenop het behouden van algemene toegang er ook zones moeten worden gereserveerd waar visserij de primaire activiteit is en niet kan worden uitgesloten. Het departement richt zich hierbij op de zones met de meeste activiteit, namelijk de 12-mijlszone, bij voorkeur de 6-mijlszone of de gehele 3-mijlszone. Diepere wateren buiten de 12-mijlszone zijn daarbij niet geheel onbelangrijk, ook al is de huidige visserij activiteit daar beperkter. Deze zone heeft veel potentieel voor de verdere ontwikkeling van de Belgische visserij en het aanduiden van kerngebieden zou hier cruciaal bij kunnen zijn. Het Departement Landbouw en Visserij heeft dan ook gepleit voor het behoud van huidige ruimte en toegankelijkheid voor visserij in deze zone.

In essentie heeft het Departement Landbouw en Visserij de visie zoals omschreven in bijlage 2 van het MRP 2020 – 2026 herhaald: 'De visie gaat uit van de maximale vrijwaring van de rijke visgronden in functie van de leefbaarheid van de Belgische

visserijsector. Complementaire, duurzame vormen van visserij en mariene, geïntegreerde aquacultuur worden gestimuleerd'.

2. Mijn administratie en ik hebben geen zicht op de input die diverse spelers uit het Vlaamse middenveld hebben bezorgd aan de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Dat valt niet binnen mijn bevoegdheid en ik raad u dan ook aan deze vraag aan de bevoegde federale minister te stellen.